U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **A. E**, zastoupeného Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2023, č. j. OAM-799/ZA-ZA11-ZA17-R2-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 8. 2024, č. j. 62 Az 23/2023 - 62,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá pro** nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce dne 17. 9. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako důvod uvedl svoji příslušnost ke kurdské menšině, která je v Turecku utiskována, a své sympatie ke straně HDP (turecky Halkların Demokratik Partisi, kurdsky Partiya Demokratîk a Gelan, česky Lidově demokratická strana). V této souvislosti zmínil, že se obává návratu do země původu kvůli nelegálnímu přecházení hranice do Sýrie v roce 2014, kde poskytoval bojovníkům v Sýrii přeshraniční pomoc. Ve stejném roce se zúčastnil demonstrace, která byla rozpuštěna policií. Kvůli zasílání pomoci do Sýrie byl odsouzen i jeho otec a babička. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 4. 2019, č. j. OAM-799/ZA-ZA11-ZA17-2018, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud v Ústí nad Labem“), který jeho žalobu zamítl. Žalobce se bránil podáním kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu, který napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení. Kasační soud v rozsudku ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 466/2019 - 41, dospěl k závěru, že žalovaný ani krajský soud nezjistili dostatečně skutkový stav. Zavázal přitom Krajský soud v Ústí nad Labem k doplnění dokazování relevantními informacemi, vztahujícími se ke konkrétní situaci žalobce. Krajský soud v Ústí nad Labem provedl další důkazy, ale i přesto napadené rozhodnutí zrušil a zavázal žalovaného zaměřit se v dalším řízení na aktuální a adresné informace o zemi původu žalobce, které budou relevantní ve vztahu k azylovému příběhu žalobce.

[3] Žalovaný v následném řízení obstaral další informace vztahující se k zemi původu, provedl doplňující pohovor se žalobcem a napadeným rozhodnutím opět neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Podle žalovaného nic nenasvědčuje tomu, že by stěžovatel měl být v zemi původu vystaven pronásledování. Zejména proto, že v roce 2018 legálně odcestoval do České republiky; turecké orgány se o něj žádným způsobem nikdy nezajímaly, což koreluje i s informací o straně HDP ze září roku 2019. Podle tohoto dokumentu je u řadových členů málo pravděpodobné, že se dostanou do hledáčku policie.

[4] Proti výše nadepsanému rozhodnutí se žalobce bránil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který věc z důvodu nedostatku místní příslušnosti postoupil Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“); ten se s názorem žalovaného ztotožnil a žalobu zamítl. Podle krajského soudu žalovaný dostál všem požadavkům, které na něj byly kladeny vysloveným závazným právním názorem. Žalobce v doplňujícím pohovoru nesdělil žádné nové relevantní skutečnosti. Proti žalobci doposud nebylo vedeno trestní řízení a ani doposud netrpěl žádnými obtížemi ze strany policie. Pokud by se k žalobci teoreticky policie chovala špatně, existují v Turecku mechanismy, kterými se může domoci ochrany. Žalovaný se zabýval i bezpečnostní situací na jihu Turecka a možností vnitřního přesídlení. K tomu konstatoval, že dřívější konflikt mezi syrskými bojovníky a tureckou armádou je již ukončen, a proto je nepravděpodobné, že by žalobce měl mít obavy z návratu do země.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatel zopakoval průběh předchozího řízení a uvedl, že krajský soud vypořádal jeho námitku ohledně zjišťování dostatku relevantních informací vztahujících se k případu tak, že stěžovatel nedoložil žádné materiály, které by podpořily jeho argumentaci. Odpovědnost za zjištění skutkového stavu věci však nese žalovaný, který si měl zajistit dostatečné množství relevantních informací. Zpráva, ze které žalovaný při svém posouzení situace stěžovatele v zemi původu čerpal, není vyhotovena vyčerpávajícím způsobem.

Podle stěžovatele lze činnost stěžovatele v syrsko-tureckém pohraničí vykládat jako kritiku vlády Turecka.

[7] Stěžovatel dále zmínil, že má obavy z pronásledování kvůli své činnosti v pohraničí a účasti na nepovolené demonstraci. Žalovaný by měl jeho situaci posoudit komplexně a s ohledem na to, že část jeho rodiny byla v souvislosti s touto činností v minulosti odsouzena. Ani v tomto ohledu nebyla vyhledávací činnost žalovaného dostatečná. Nezaměřil se na to, zda je v Turecku poskytována dostatečná ochrana i kurdským rodinným příslušníkům osob odsouzených za protiprávní činnost. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že o něj nebyl projeven žádný zájem ze strany orgánů činných v trestním řízení, neboť ho policie v místě v bydlišti opakovaně hledala.

[8] Žalovaný s kasační stížností nesouhlasil a trval na tom, že v případě stěžovatele vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a jeho rozhodnutí je přijato v souladu s právními předpisy.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je včasná, podaná osobou oprávněnou, zastoupenou advokátem, a přípustná. Jelikož se týká věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. posuzoval, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[10] Institut nepřijatelnosti a s ním související „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ Nejvyšší správní soud vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tedy může jednat, jestliže se kasační stížnost týká a) právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soud; b) právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; c) jestliže existuje potřeba učinit judikaturní odklon; nebo d) jestliže lze v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledat zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Kasační stížnost **je nepřijatelná**.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon. Otázce přijatelnosti kasační stížnosti se ostatně stěžovatel vůbec nevěnoval a ani náznakem neuvedl, proč by snad jeho kasační stížnost měla být přijata k věcnému posouzení.

[13] Stěžovatel ve své kasační stížnosti nejprve vznášel námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu. K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne

4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Takovou vadu kasační soud neshledal.

[14] Nejvyšší správní soud předesílá, že podstata kasační stížnosti tkví v argumentaci, podle níž správní orgány neobstaraly dostatek relevantních podkladů, týkajících se nejen kurdské menšiny v Turecku, ale i postavení příznivců HDP a diskriminace rodinných příslušníků osob trestaných za politickou činnost. Krajský soud potom podle stěžovatele pochybil, pokud shromážděné podklady, z nichž žalovaný vycházel, považoval za dostatečné.

[15] Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že dostatečností podkladů pro vydání rozhodnutí o udělení či neudělení mezinárodní ochrany podle zákona o azylu se zabýval například v rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, ze dne 20. 7. 2022, č. j. 10 Azs 42/2022-32, č. 4385/2022 Sb. NSS, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-80, č. 1749/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87). Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální, ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Žalovaný vycházel zejména ze zpráv o postavení HDP v Turecku v září 2022, bezpečnostního profilu Turecka v únoru 2022, o tureckém soudním systému z února 2022, bezpečnosti a politické situaci z července roku 2022.

[16] K námitce nezjištění dostatečného množství relevantních informací Nejvyšší správní soud dále podotýká, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013 - 38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 - 48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Nepřísluší mu tak domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018 - 60). Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021 - 39, a tam citovaná judikatura).

[17] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že se ve své judikatuře opakovaně zabýval otázkou postavení kurdské menšiny v Turecku. Ačkoli dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku čelí značným nesnázím, nedosahují bez dalšího intenzity pronásledování ve smyslu § 12,

anebo hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Azylově relevantní mohou být až opodstatněné obavy politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (k problémům politicky aktivních Kurdů viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020 - 35, a ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019 - 57; k politicky neaktivním Kurdům viz usnesení ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022 - 33, ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10 Azs 246/2022 - 37, ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022 - 35, ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 180/2022 - 36, nebo ze dne 17. 8. 2023, č. j. 6 Azs 271/2022 - 32). Nejvyšší správní soud (stejně jako žalovaný a krajský soud) nezpochybňuje, že se stěžovatel v roce 2014 účastnil demonstrace na podporu strany HDP nebo, že v roce 2014 dvakrát poskytl přeshraniční pomoc do Sýrie. Potřeba posuzování existence hrozící vážné újmy či naplnění intenzity pronásledování s ohledem na okolnosti konkrétního případu je nesporná. Ani zde se ale krajský soud nedopustil pochybení, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti. Podstatné totiž je, jak zjištěné problémy mohou zasáhnout právě stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020, č. j. 5 Azs 195/2019 - 26). Krajský soud správně zohlednil, že s policií ani jinými tureckými orgány nikdy žádný problém neměl, nebyl vyslýchán, zadržen, či dokonce vězněn, a to ani v souvislosti s účastí na uvedené demonstraci v období 4 let, které uplynuly mezi jeho politickou činností a legálním opuštěním země s nově vydaným cestovním pasem. Krajský soud dospěl k závěru, že není přiměřeně pravděpodobné, i vzhledem k plynutí času, že by politické pronásledování stěžovatele bylo v případě jeho návratu nyní zahájeno. Krajský soud rovněž konstatoval, že tvrzení stěžovatele, že se na něj chodila vyptávat policie do domu jeho rodiny, koliduje s faktem, že mu turecké orgány nijak nebránily v odjezdu a nikdy o něj oficiální cestou neprojevily zájem.

[18] Nejvyšší správní soud uzavírá, že na předložené kasační námitky už odpovídá ustálená judikatura, na kterou Nejvyšší správní soud odkazuje výše.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto není důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Na tomto základě ji Nejvyšší správní soud dle § 104a odst. 1 s. ř. s. jako nepřijatelnou odmítl.

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel s kasační stížností nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává, neboť náklady mu nad rozsah jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu